

VROM-Inspectie
Stafafdeling Crisismanagement
LMIP

Vuistregels

Vuistregels voor het beoordelen van
verontreinigingen van groene-lijst afvalstoffen

Rijnstraat 8
Postbus 16191
2500 BD Den Haag
Interne postcode 550

Telefoon 070-3390396
Fax 070-3391301
www.vrom.nl

Samenvatting

De verordening EG 1013/2006 betreffende de overbrenging van afvalstoffen (EVOA) is de Europese verordening die regels stelt over de grensoverschrijdende overbrenging van afvalstoffen. De EVOA is echter niet in alle gevallen eenduidig op het gebied van de beschrijving van afvalstoffen. Om die reden blijkt de toepassing van de EVOA in de praktijk lastig te zijn, mede gelet op het feit dat afvalstoffen per definitie heterogeen zijn. De procedurevoorschriften voor groene- en oranje-lijst afvalstoffen verschillen van elkaar. De procedure voor oranje-lijst afvalstoffen duurt een stuk langer, vergt een borgstelling van de kennisgever en is ingewikkelder dan de procedure voor groene-lijst-afvalstoffen.

De VROM-Inspectie heeft de taak om namens de overheid toezicht te houden op de grensoverschrijdende overbrenging van afvalstoffen. Bij de controle van een partij afvalstoffen die onder de groene lijst is verzonden, beoordeelt de inspecteur of de lading afvalstoffen al dan niet onder de kennisgevingprocedure moet worden verzonden. Dit levert vaak de nodige discussie op en er bestaat behoefte bij de betrokken overheden en bedrijven aan duidelijkheid.

Om die reden heeft de Minister van VROM in het Algemeen Overleg Afval van 18 oktober 2007¹ toegezegd vuistregels te ontwikkelen voor de wijze waarop wordt gehandhaafd indien een afvalstroom met daarin een verontreiniging wordt aangetroffen en de Tweede Kamer hierover te informeren. Na deze toezeggingen heeft de VROM-Inspectie een ambtelijke werkgroep ingesteld. Deze werkgroep heeft in overleg met de betrokken brancheverenigingen en bedrijven de in dit rapport gepresenteerde vuistregels ontwikkeld. Een vuistregel is een gemakkelijk te leren en gemakkelijk toe te passen procedure voor een normaal gesproken complexe berekening of bepaling. Met het opstellen van de vuistregels is beoogd een generieke systematiek te ontwikkelen dat toepasbaar is op alle afvalstoffen van de groene lijst.

Ten einde een goede vertaling naar de praktijk te kunnen maken zijn de vuistregels in de havens van Rotterdam en Amsterdam getoetst. Uit de toetsingsresultaten blijkt dat de toepassing van de vuistregels goed werkbaar is.

Geconcludeerd wordt dat de vuistregels niet in de plaats komen van enige bepaling uit de EVOA, maar dat zij een transparant hulpmiddel vormen voor zowel de inspectiediensten als de bij de grensoverschrijdende overbrenging van afvalstoffen betrokken bedrijven. De nu ontwikkelde vuistregels zijn het product van samenwerking tussen branchevertegenwoordigers, marktpartijen en de VROM-Inspectie en vormen daardoor een door alle betrokken partijen gedragen product.

De systematiek van de vuistregels bestaat uit drie delen, waarmee de volgende vragen kunnen worden beantwoord.

- Is er sprake van een vreemde component in de partij afvalstoffen, anders dan aangeduid in de opgegeven EVOA-code of is er sprake van een 'zuivere' afvalstof?
- Indien er een vreemde component aanwezig is, is de partij afvalstoffen dan aan te merken als een mengsel van afvalstoffen of is deze vreemde component te beschouwen als een verontreiniging?
- Is deze verontreiniging dan zodanig dat de partij afvalstoffen hierdoor als een gevaarlijke afvalstof dient te worden beschouwd of zodanig dat deze een risico geeft voor de verdere milieuhygiënisch verantwoorde verwerking of toepassing van de afvalstof?

De vragen worden gesteld in een compact stappenplan dat vervolgens na beantwoording een oplossingsrichting aanreikt.

Met de publicatie van de in deze rapportage aangereikte vuistregels die de VROM-Inspectie gebruikt voor de bepaling van bijvoorbeeld de vervuilingsgraad of de menging van afvalstoffen, wordt voldaan aan het verzoek daartoe van de Tweede Kamer aan de minister van VROM

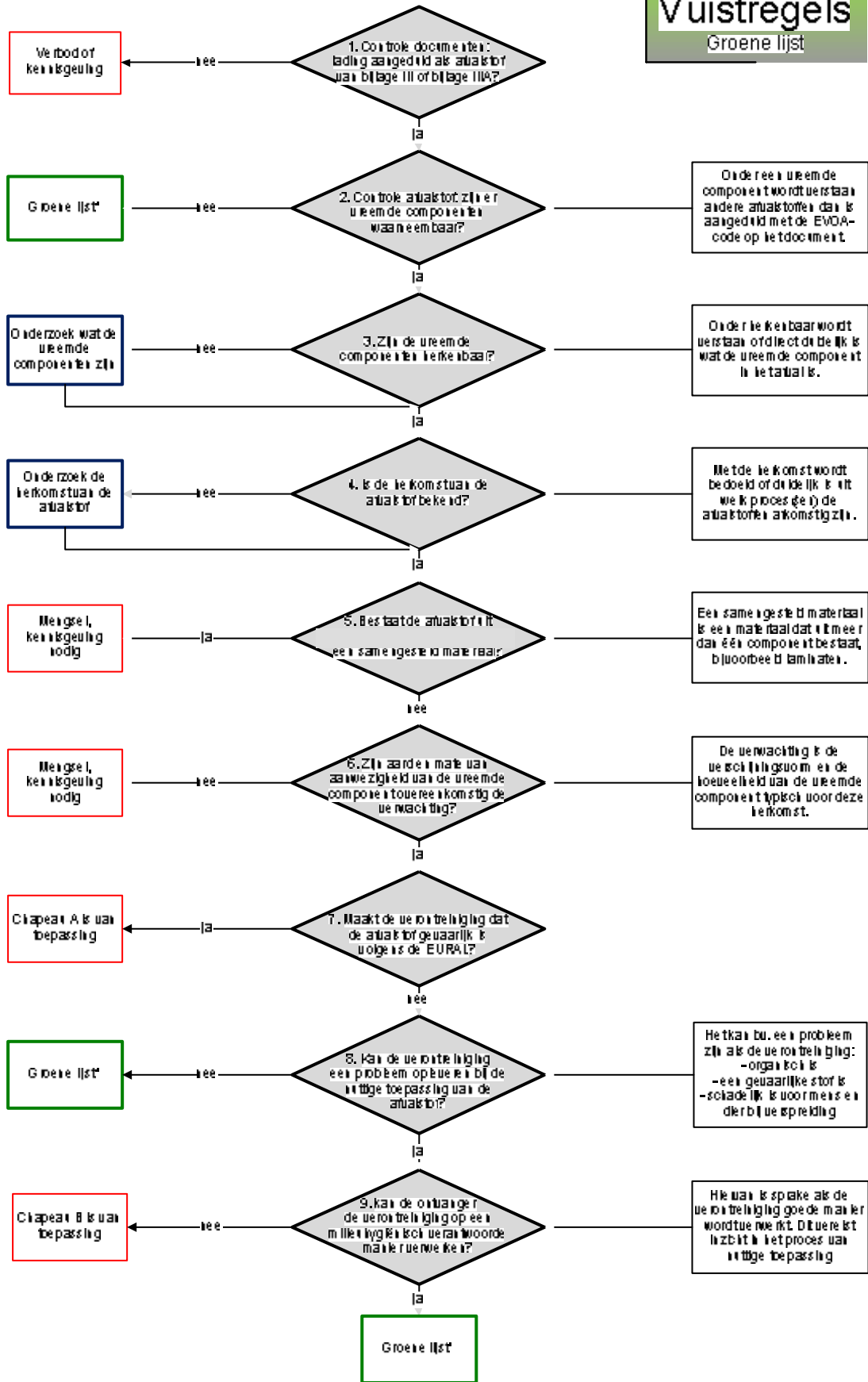
Aanbevolen wordt om de vuistregels en het gebruik daarvan periodiek te evalueren, te toetsen en indien noodzakelijk aan te passen indien ervaringen uit de praktijk daartoe nopen en indien de inhoud van Bijlage IIIA van de EVOA bekend is en van kracht wordt.

Verder wordt aanbevolen om de vuistregels te verspreiden onder de medewerkers van de betrokken inspectiedienst(en) en het relevante bedrijfsleven. Hierbij geldt nadrukkelijk de aanbeveling dat de vuistregels niet zonder uitleg en/of zonder de begeleidende tekst uit de rapportage moeten worden verspreid.

Vuistregels

Groene lijst

1	Inleiding	6
1.1	Inleiding	6
1.2	Achtergrond	7
1.3	Aanpak	8
1.4	Leeswijzer	9
2	De vuistregels in de praktijk	10
2.1	De ontwikkeling van de vuistregels in de praktijk	10
2.1.1	De interviews met de branchevertegenwoordigers	10
2.1.2	De workshops met de branchevertegenwoordigers en het bedrijfsleven	11
2.2	De vuistregels op proef in Amsterdam en Rotterdam	12
3	De Vuistregels	13
3.1	Uitgangspunten van de vuistregels	13
3.2	De vuistregels	14
3.3	Toelichting op de vuistregels	17
3.3.1	Toelichting op de onderdelen van de vuistregels	17
3.3.2	Toelichting op het doorlopen van de keuzestappen	17
4	Conclusies en aanbevelingen	19
4.1	Conclusies	19
4.2	Aanbevelingen	19
	Bijlagen	20
	Bijlage 1	20
	Bijlage 2	20
	Bijlage 3:	21

1 Inleiding

1.1 Inleiding

De Verordening (EG) 1013/2006 betreffende de overbrenging van afvalstoffen (EVOA), is de Europese verordening die regels stelt over de grensoverschrijdende overbrenging van afvalstoffen. De EVOA is echter niet in alle gevallen eenduidig op het gebied van de beschrijving van afvalstoffen. De toepassing van de EVOA blijkt daardoor in de praktijk lastig te zijn, mede door het feit dat afvalstoffen bijna per definitie heterogeen zijn. Zo bevinden zich in een lading met nader aangeduide afvalstoffen vaak andere (vreemde) componenten, waardoor het moeilijk is de lading in te delen in de in de EVOA benoemde afvalstoffen of afvalstoffengroepen. Een heldere indeling is van groot belang omdat de toepassing van bepaalde procedurevoorschriften voor de grensoverschrijdende overbrenging hierop is gebaseerd. Relevant is met name of sprake is van groene lijst afvalstoffen (opgenomen in bijlage III, IIIA of IIIB van de EVOA) of van oranje lijst afvalstoffen (opgenomen in bijlage IV van de EVOA). Deze indeling heeft betrekking op de gevaarsaspecten van de verschillende afvalstoffen en verbindt daaraan het al dan niet vereist zijn van toestemming voor overbrenging.

De procedurevoorschriften voor groene-lijst-afvalstoffen en oranje-lijst-afvalstoffen verschillen van elkaar. Voor afvalstoffen op de groene lijst geldt een algemene informatieverplichting aan de hand van bijlage VII (art. 18) van de EVOA. De procedure voor oranje-lijst-afvalstoffen vergt voorafgaande kennisgeving en schriftelijke toestemming van de bevoegde autoriteiten. Deze procedure duurt een stuk langer, vergt een borgstelling van de verzender en is ingewikkelder dan de procedure voor groene-lijst-afvalstoffen. Deze procedure staat bekend als de kennisgevingprocedure. Gezien de genoemde verplichtingen kan de verzender, in het geval van twijfel onder welke procedure een partij afvalstoffen verzonden dient te worden, in de verleiding worden gebracht om te kiezen voor een procedure geldend voor groene lijst afvalstoffen.

De VROM-Inspectie heeft de taak om namens de overheid toezicht te houden op de overbrenging van afvalstoffen. Bij de controle van een lading afvalstoffen die onder de procedures voor de groene lijst is verzonden, stelt een inspecteur zich de volgende vragen om te komen tot een oordeel van de lading.

- Is er sprake van een vreemde component in de partij afvalstoffen anders dan aangeduid in de opgegeven EVOA-code, of is er sprake van een 'zuivere' afvalstof?
- Indien er een vreemde component aanwezig is, is de partij afvalstoffen dan aan te merken als een mengsel van afvalstoffen of is deze vreemde component te beschouwen als een verontreiniging?
- Is deze verontreiniging dan zodanig dat de partij afvalstoffen hierdoor als een gevaarlijke afvalstof dient te worden beschouwd of zodanig dat deze een risico geeft voor de verdere milieuhygiënisch verantwoorde verwerking of toepassing van de afvalstof?

Aan de hand van deze vragen beoordeelt de inspecteur of de partij afvalstoffen, na toetsing van andere van toepassing zijnde regels, doorgang kan vinden of dat de partij afvalstoffen met kennisgeving moet worden verzonden en daarom op dat moment geen doorgang kan vinden. Dit levert in de praktijk de nodige discussie op en daarom bestaat er bij de betrokken overheden en bedrijven behoefte aan duidelijkheid.

Om die reden heeft de Minister van VROM in het Algemeen Overleg Afval van 18 oktober 2007² toegezegd vuistregels te ontwikkelen voor de wijze waarop wordt gehandhaafd indien een afvalstroom met daarin een verontreiniging wordt aangetroffen en de Tweede Kamer hierover te informeren. Het opstellen van vuistregels komt tegemoet aan de behoefte aan duidelijkheid. In het Algemeen Overleg is tevens toegezegd om het bedrijfsleven te betrekken bij het opstellen van de vuistregels. Om uitvoering te geven aan de gedane toezegging heeft het Ministerie van VROM het 'project vuistregels' gestart, waarvan het resultaat in dit document wordt gepresenteerd.

Binnen het kader van dit project is gekeken naar de wijze waarop de afvalbranche omgaat met verontreinigingen in afvalstoffen en of die beschrijving mogelijk gebruikt kan worden bij de ontwikkeling van de vuistregels. Hierbij is rekening gehouden met de impact van de verontreinigingen en met de wijze van verwerken. Uit milieuhygiënische overwegingen is het immers ook van belang om te toetsen of verontreinigingen gevolgen (kunnen) hebben voor de verwerking van de afvalstoffen.

Met het opstellen van de vuistregels is beoogd een generieke systematiek te ontwikkelen die toepasbaar is op alle afvalstoffen van de groene lijst. Er is dus niet gekozen voor een aanpak waarbij per afvalstof en per verontreiniging een beoordeling is opgesteld. Dit zou een enorme wirwar van regels opleveren, die voortdurend moet worden geactualiseerd. Er worden immers steeds nieuwe stoffen en producten ontwikkeld, die ook weer nieuwe (samenstellingen van) afvalstoffen voortbrengen. Een generiek systeem zal, gelet op de uitvoerbaarheid en hanteerbaarheid, meer zekerheid en garantie bieden.

1.2 Achtergrond

De EVOA kent twee verschillende lijsten van afvalstoffen, die bekend staan als de groene en oranje lijst³. Voor afvalstoffen, bedoeld voor nuttige toepassing in de zin van Bijlage IIB van de zogenoemde kaderrichtlijn afvalstoffen (2006/12/EG), die op de oranje lijst staan vermeld of die voor verwijdering in de zin van bijlage IIA van die kaderrichtlijn overgebracht worden, moet voor de aanvang van de overbrenging een kennisgevingprocedure worden gevolgd en toestemming van de bevoegde autoriteiten zijn verkregen. Groene lijst afvalstoffen zijn afvalstoffen die zijn opgenomen in de bijlagen III, IIIA en IIIB van de EVOA⁴. Ingevolge de EVOA mogen afvalstoffen, die op de groene lijst staan en zijn bestemd voor nuttige toepassing, binnen de EU en de OESO zonder voorafgaande kennisgeving worden overgebracht. Wel dient een dergelijk transport op grond van artikel 18 van de EVOA vergezeld te gaan van bepaalde informatie, ook wel 'bijlage VII-informatie' genoemd⁵.

Voor de overbrenging van groene-lijst-afvalstoffen naar een niet-OESO-land geldt dat het land van bestemming kan aangeven hoe zij de groene-lijst-afvalstoffen bestemd voor nuttige toepassing wenst te ontvangen. Het niet-OESO-land in kwestie kan aangeven dat zij alleen met bijlage VII-informatie genoeg neemt, maar kan ook te kennen geven de betreffende groene lijst afvalstof enkel met voorafgaande kennisgeving of helemaal niet wil ontvangen (invoerverbod). In beide laatste gevallen geldt dat een kennisgeving dient te worden gedaan respectievelijk dat de afvalstof niet mag worden geëxporteerd. Voor afvalstoffen die niet zijn opgenomen op de groene of oranje lijst dient de kennisgevingprocedure van de oranje lijst te worden gevolgd.

Bij controle van de naleving van de EVOA bij de over te brengen afvalstoffen, meestal aan de buitengrens van de EU uitgevoerd, wordt bekeken of de juiste procedure voor de overbrenging is gevolgd. Tijdens deze – meestal visuele – controle van de begeleidende documenten en de lading ontstaat vaak discussie of de afvalstroom terecht als groene lijst afvalstof is aangeduid. Vaak bevinden zich namelijk vreemde componenten in de lading. Op zo'n moment ontstaat allereerst de vraag of er sprake is van een mengsel van afvalstoffen of van een verontreiniging.

In de EVOA is het begrip 'mengsel' gedefinieerd als: afvalstoffen die ontstaan door opzettelijke of onopzettelijke vermenging van twee of meer verschillende afvalstoffen, voor welk mengsel geen afzonderlijke code bestaat in de bijlagen III, III B, IV en IV A. Het begrip 'verontreiniging' is in de EVOA

2 Tweede Kamer, vergaderjaar 2007–2008, 30 872 en 22 343, nr. 6

3 De vervallen Verordening 259/93, ook wel 'oude' EVOA genoemd, kende ook de rode lijst afvalstoffen. In de nieuwe EVOA zijn de oranje en rode afvalstoffenlijst samengevoegd tot één oranje lijst.

4 Bijlage III bevat de groene-lijst-afvalstoffen; bijlage IIIA bevat mengsels van twee of meer afvalstromen van bijlage III die niet onder één code vallen. Deze laatste lijst is overigens nog niet vastgesteld.

5 Deze informatie bestaat uit gegevens over de ontvanger, de aard en omvang van het getransporteerde afval, de handelingen op het gebied van de nuttige toepassing en de feitelijke datum van overbrenging.

daarentegen niet nader omschreven. Wel bepaalt de EVOA in de zogenoemde 'chapeau' van de groene lijst dat groene lijst afvalstoffen van een kennisgeving vergezeld moeten gaan indien zij dermate met andere stoffen verontreinigd zijn dat:

- a) de daaraan verbonden risico's zodanig toenemen dat zij gelet op de gevaarlijke eigenschappen voor de kennisgevingprocedure in aanmerking komen; of
- b) nuttige toepassing van de afvalstof op een milieuhygiënisch verantwoorde wijze niet mogelijk is.

Als sprake blijkt te zijn van een verontreiniging moet vervolgens de vraag gesteld worden of de geconstateerde verontreiniging, gelet op de chapeau van de groene lijst, acceptabel is.

Naar aanleiding van de inwerkingtreding van de nieuwe EVOA ⁶ heeft op 3 oktober 2007 een rondetafelgesprek plaatsgevonden met de Vaste Kamercommissie van VROM, waaraan ook het bedrijfsleven heeft deelgenomen. Na dat gesprek heeft de Vaste Kamercommissie aan de Minister van VROM de volgende vraag gesteld met betrekking tot de criteria die de VROM-Inspectie hanteert bij de inspectie van afval:

"Kunt u de vuistregels die de VROM-Inspectie heeft voor de bepaling van bijvoorbeeld de vervuilingsgraad of de menging van afvalstoffen publiceren, of kunt u andere normen bekend maken?"

In antwoord op deze vraag, heeft de Minister van VROM ⁷ aangegeven dat de samenstelling van het afval dat wordt overgebracht, in het geval dat een kennisgeving is gedaan, overeen dient te komen met de opgave in de kennisgeving en de EVOA-beschikking. Tot nu toe waren de vuistregels die worden gehanteerd om een lading afvalstoffen op deze punten te beoordelen niet in een document vastgelegd. Vervolgens heeft Tweede Kamerlid Vietsch (CDA) de Minister gevraagd of het document waarin de vuistregels zijn weergegeven aan de Kamer kan worden toegezonden ⁸. In haar reactie heeft de Minister toegezegd om de Kamer in de loop van 2008 te informeren van de precieze inhoud van dit document vuistregels ⁹. Deze toezegging heeft geleid tot het formeren van de werkgroep vuistregels van de VROM-Inspectie. In bijlage 1 is een lijst van de werkgroepleden opgenomen.

De door de projectgroep ontwikkelde en in dit rapport beschreven vuistregels geven antwoord op deze vragen en bevorderen zo de uniformiteit in de handhaving. Ze bieden handvatten voor de inspecteur om tot een oordeel te komen over de overbrenging van een partij afvalstoffen. Daarnaast verschaffen de vuistregels duidelijkheid aan het bedrijfsleven over de wijze waarop een partij afvalstoffen gecontroleerd en beoordeeld wordt. Volledigheidshalve wordt nog vermeld dat de vuistregels niet in de plaats treden van de regels die de EVOA stelt. De vuistregels verhelderen enerzijds het onderscheid tussen mengsels en verontreinigingen van afvalstoffen en maken anderzijds het chapeau van de groene lijst hanteerbaar.

1.3 Aanpak

Na de toezeggingen van Minister Cramer aan de Tweede Kamer is op 31 oktober 2007 een werkgroep ingesteld. Deze werkgroep heeft in overleg met de betrokken branchevertegenwoordigers en bedrijven de onderliggende vuistregels ontwikkeld. Daartoe heeft de projectgroep de volgende aanpak aangehouden:

- het uitvoeren van een bureaustudie;
- het houden van interviews met de betrokken branchevertegenwoordigers;
- het houden van twee workshops in samenwerking met de betrokken branchevertegenwoordigers en bedrijven;
- het toetsen van de ontwikkelde vuistregels in de handhavingpraktijk.

Ad 1) Bureaustudie

De betreffende wet- en regelgeving zijn bestudeerd en er is een inventarisatie gemaakt van controles in de praktijk. Op basis van de bureaustudie zijn de doelstelling en de uitgangspunten van de vuistregels geformuleerd.

⁶ De 'Nieuwe EVOA' is op 12 juli 2007 in werking getreden

⁷ Tweede Kamer, vergaderjaar 2007–2008, 22 343, nr. 180, vraag en antwoord 26

⁸ Tweede Kamer, vergaderjaar 2007–2008, 30 872 en 22 343, nr. 5

⁹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2007–2008, 30 872 en 22 343, nr. 6

Ad 2) Interviews

Er is een vijftal interviews gehouden met betrokken branchevertegenwoordigers. Aan de hand van de interviews zijn standpunten van de branchevertegenwoordigers in kaart gebracht en waar mogelijk zijn die standpunten meegenomen in ontwikkeling van de vuistregels. Daarnaast is tijdens de interviews navraag gedaan of voor de beoordeling van een partij afvalstoffen aangesloten kon worden op een reeds bestaande, door het bedrijfsleven gehanteerde systematiek. In bijlage 2 is een lijst van geïnterviewden opgenomen.

Ad 3) Workshops

In een tweetal workshops zijn de, toen nog in concept zijnde, vuistregels besproken met de branchevertegenwoordigers en bedrijven en nader getoetst aan de hand van een aantal praktijkcases. Tijdens deze workshops hebben de deelnemers van de workshop de gelegenheid gehad hun visie op de vuistregels te geven en de projectgroep heeft hun opmerkingen, waar mogelijk, verwerkt in de vuistregels. In bijlage 3 is een lijst van deelnemers aan de workshops opgenomen.

Ad 4) Toets in de handhavingpraktijk

De aangepaste conceptvuistregels zijn door inspecteurs van de VROM-Inspectie van de regio's Noord-West en Zuid-West in de praktijk getoetst bij controles van afvalstoffen in de havens van Amsterdam en Rotterdam.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 1, 'Inleiding', wordt de problematiek weergegeven van vreemde componenten in ogenschijnlijk groene lijst afvalstoffen en de consequenties die dit kan hebben voor de indeling binnen de EVOA. Ook de aanleiding van dit onderzoek, bestaande uit een toezegging van de minister van VROM aan de Tweede Kamer, alsmede de wijze van aanpak en deze leeswijzer kunnen hier worden gevonden.

In hoofdstuk 2, 'De ontwikkeling van de vuistregels in de praktijk', worden de resultaten van de interviews die zijn afgenomen bij diverse brancheverenigingen weergegeven alsmede het doel en de resultaten van de beide binnen het kader van dit project gehouden workshops. Vervolgens vindt u hier de resultaten van een korte kleinschalige proef met de concept vuistregels in de havens van Rotterdam en Amsterdam.

In hoofdstuk 3, 'De Vuistregels', worden uitgangspunten en begrippen/definities nader toegelicht. Vervolgens worden de vuistregels in een stappenplan/beslisboom weergegeven, gevolgd door een toelichting op de onderdelen van het stappenplan en een toelichting op het maken van de keuzestappen.

In hoofdstuk 4 volgen conclusies en aanbevelingen

In de Bijlagen volgt een opsomming van de namen van de leden van de werkgroep die verantwoordelijk is voor de tot stand koming van deze vuistregels alsmede een lijst van geïnterviewden en een lijst met de namen van de deelnemers aan de workshops.

2 De vuistregels in de praktijk

2.1 De ontwikkeling van de vuistregels in de praktijk

2.1.1 De interviews met de branchevertegenwoordigers

Met vijf branchevertegenwoordigers: Vereniging Herwinning Textiel (VHT), Branchevereniging Recycling Breken en Sorteren (BRBS), Metaal Recycling Federatie (MRF), Federatie Nederlandse Oudpapier Industrie (FNOI) en de Vereniging van Kunststof Recyclers (VKR) zijn voorafgaand aan de workshops interviews gehouden. Veel van de punten die in de interviews door de brancheverenigingen naar voren zijn gebracht, hebben een plaats kunnen krijgen in de discussie tijdens de twee workshops met het bedrijfsleven, mede op basis waarvan de vuistregels zijn ontwikkeld. Daarnaast zijn meer algemene zaken aangevoerd die in de workshop minder aandacht hebben gekregen. Hieronder zijn de kernpunten uit de interviews opgenomen.

Een belangrijke wens van het bedrijfsleven is dat de controles door de overheidsdiensten helder, eenduidig en op elkaar afgestemd moeten zijn. De VROM-Inspectie en haar handhavingpartners zijn het daarmee eens en de ontwikkeling van de vuistregels is daar een goed hulpmiddel bij. Dat neemt niet weg dat het niet mogelijk is om de interpretatieruimte die de EVOA biedt geheel af te dekken. Zo zal het niet mogelijk zijn een visuele controle van een lading afvalstoffen volledig eenduidig te doen plaatsvinden. Deze eenduidigheid is gediend bij de herkenbaarheid van de afvalstof, de herkenbaarheid van de daarin aanwezige verontreinigingen en bekendheid van de herkomst van de afvalstof. De vuistregels bieden een handvat hoe hier bij een controle mee om te gaan. De vuistregels zullen echter niet verhinderen dat er in voorkomende gevallen nader onderzoek zal moeten plaatsvinden.

De branchevertegenwoordigers voeren aan dat homogene afvalstromen niet bestaan en dat er altijd sprake is van een mengsel of verontreinigingen gezien de aard van afvalstoffen. In hun ogen zou dit feit niet per definitie aanleiding moeten zijn voor een kennisgevingprocedure. Tevens wordt er gewezen op de specifieke problematiek van samengestelde producten (bijvoorbeeld papieren met daaraan vastgehechte kunststof binnenzakken, craftzakken en lamellen met plastic coatings). De EVOA bepaalt dat mengsels van afvalstoffen, indien deze niet op de groene lijst zijn opgenomen, onderhevig zijn aan een kennisgevingprocedure. Het is voor VROM niet mogelijk deze grondslag van de EVOA te verlaten. Op moment van schrijven zijn slechts een beperkt aantal mengsels als groen ingedeeld (bijvoorbeeld mengsels van metalen of gemengde plastics) in bijlage III van de EVOA. Bij het toepassen van de vuistregels zal in alle gevallen eerst worden bepaald of er sprake is van een vreemde component in de als groen aangeduide afvalstof. Een niet genoemd mengsel kan op grond van de EVOA in ieder geval niet als groene lijst afvalstof worden behandeld en is daarmee altijd kennisgevingsplichtig. Het toekomstig vullen van bijlage III A van de EVOA, waarin een aantal mengsels opgenomen zal worden, zal deze problematiek mogelijk kunnen oplossen.

Vanuit het betrokken bedrijfsleven is geopperd om in het geval van twijfel over de indeling van een partij afvalstoffen onder de groene lijst of oranje lijst vrijwillig een kennisgeving te doen. Het is aan de overbrenger van een afvalstof om te besluiten al dan niet kennisgeving te doen. Het staat de overbrenger dus vrij te kiezen voor een kennisgevingprocedure en daarmee de afvalstof als een oranje lijst of niet ingedeelde afvalstof te bestempelen. Een vrijwillige kennisgeving is echter nooit vrijblijvend en het betreffende bedrijf zal aan alle verplichtingen van de kennisgeving moeten voldoen. Zo vereist een kennisgeving onder andere een bepaald type contract en een borgstelling. Tevens levert een

kennisgevingprocedure mogelijk vertraging op van het transport vanwege de proceduretermijnen. Het verdient aanbeveling vooraf te overleggen met het bevoegd gezag (SenterNovem) over de wijze waarop de (eventueel vrijwillige) kennisgeving gedaan moet worden.

Het bedrijfsleven heeft de suggestie gedaan om bij bepaalde stromen naar bepaalde bestemmingslanden een beperkte vorm van toezicht of geen toezicht uit te oefenen. Andere, reeds aanwezig zijnde, mechanismen bieden voldoende waarborgen voor een verantwoorde omgang met groene lijst afvalstoffen op de plaats van bestemming. Mogelijk kan de branchegebonden certificering ten opzichte van de acceptatie van partijen hier een additionele rol spelen. Als voorbeeld wordt de export naar China geschetst: aan de export naar China worden vergaande eisen gesteld, zodat het land van verzending de controle tot een minimum kan beperken. Het intrekken van de Chinese certificaten voor de invoer van afvalstoffen vanwege het rommelen met de kwaliteit van de afvalstoffen, is een angstbeeld van alle exporteurs en komt in de ogen van het bedrijfsleven niet voor. Deze reeds aanwezige regulerende mechanismen zouden voorkomen dat de aard en mate van verontreinigingen in groene lijst afvalstoffen zodanig zijn dat er verwerkingsproblemen ontstaan. Het mag duidelijk zijn dat VROM op voorhand geen toezegging zal doen over de prioriteitstelling bij toezicht. Genoemde argumenten zijn op dit moment zeker geen reden om transporten naar een bepaalde bestemming als posterieur te bestempelen. De handhavingservaringen geven hier ook geen aanleiding toe.

Verder geven de branchevertegenwoordigers aan dat de aanwezigheid van verontreinigingen de economische waarde van een groene lijst afvalstof sterk negatief kan beïnvloeden. In geval de economische waarde van de lading reeds laag is (bijvoorbeeld textiel en oud papier) zal elke verontreiniging een sterke economische waardedaling tot gevolg hebben. In de papier- en metaalrecycling bestaan coderingen (ISRI en BIR/EN) waarmee de kwaliteit van de afvalstoffen wordt gekarakteriseerd op basis van de economische waarde gekoppeld aan de zuiverheid van het metaal. Na nader onderzoek door VROM bleken bovengenoemde coderingen geen aandacht te hebben voor de aanwezigheid van gevaarlijke afvalstoffen in metalen. Om die reden kan deze systematiek niet worden overgenomen.

Vanuit het bedrijfsleven is de suggestie gedaan om de bestemming leidend te laten zijn bij het controleren van een afvalstof. Een afvalstof die niet is ingedeeld op de groene lijst maar componenten bevat die prima verwerkt kunnen worden (bijvoorbeeld een homogene afvalstof bestemd voor de inzet als brandstof die verontreinigd is met andere brandbare materialen), zou toch als groen beoordeeld moeten worden. Dit is echter een interpretatie die in strijd is met de EVOA. Uitgangspunt van de EVOA is immers het bepalen van de code van de afvalstof en het vaststellen van de daarbij behorende procedure.

De hierboven genoemde kernpunten zijn, waar mogelijk, meegenomen in de ontwikkeling van de vuistregels. Dat heeft geleid tot een conceptversie die in twee workshops nader is besproken en doorontwikkeld.

2.1.2 De workshops met de branchevertegenwoordigers en het bedrijfsleven

Er is een tweetal workshops georganiseerd, waaraan de branchevertegenwoordigers, het bedrijfsleven en de leden van de werkgroep hebben deelgenomen. In de workshops hebben de deelnemers een positieve en constructieve bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van de vuistregels.

Het doel van de workshops was tweeledig.

- Het stapsgewijs bespreken van de, op dat moment nog in concept zijnde, vuistregels met de deelnemers. In deze bespreking is ruimte geboden aan de deelnemers om te komen met aanvullingen op en/of aanpassingen van de vuistregels. De gedane suggesties zijn meegenomen in de ontwikkeling van de vuistregels en hebben geleid tot een herziening en verdere uitwerking tot eindconcept.
- Het toetsen van het eindconcept van de vuistregels aan de hand van praktijkvoorbeelden, aangeleverd door de branchevertegenwoordigers en de bedrijven.

Deze tweedeling vormde de basis voor de programma's van de workshops. In de eerste workshop zijn de vuistregels voorgelegd. Opmerkingen/voorstellen uit de workshop hebben geleid tot de onderstaande aanpassingen in de vuistregels.

- Het verder concretiseren van de wijze waarop het vormen van een oordeel voor chapeau A en B van bijlage III, IIIA of IIIB van de EVOA kan worden ingevuld.
- Het inkorten van het aantal stappen dat benodigd is om te beoordelen of de aard en mate van een aanwezige vreemde component in casu verwacht mag worden, gezien de herkomst van de afvalstof.

In de tweede workshop is het concept van de vuistregels getoetst aan een aantal praktijkcases, die door de deelnemers zijn aangedragen. Dat heeft geleid tot het formuleren van een aantal indicaties, die tijdens een controle ondersteunend kunnen zijn in de beoordeling van het van toepassing zijn van het chapeau. Deze lijst is opgenomen in paragraaf 3.3.2.

2.2 De vuistregels op proef in Amsterdam en Rotterdam

Om de werking van de vuistregels te toetsen aan de praktijk zijn in de periode van 20 mei tot en met 5 juni 2008 de vuistregels gebruikt bij het beoordelen van ladingen groene lijst afvalstoffen. Deze controles zijn uitgevoerd in de havens van Amsterdam en Rotterdam.

De eerste indruk van de betrokken inspecteurs was dat de vuistregels voldoende overzichtelijk zijn en dat deze zelfstandig leesbaar zijn. Hierbij zijn de volgende opmerkingen gemaakt.

- Het enige dat ontbreekt bij de conclusie 'In orde' (aangepast door de term 'groen') is, zeker bij gebruik in het internationale netwerk, dat er gewezen moet worden op de mogelijkheid dat voor sommige (niet-OESO) landen ook voor groene lijst afvalstoffen een kennisgeving is vereist.
- Daarnaast dient rekening te worden gehouden met specifieke nationale regels die landen van ontvangst kunnen hebben, zodat de invoer van de partij afvalstoffen verboden is (bijvoorbeeld een invoerverbod op afval dat van huishoudens afkomstig is).
- Voor de beantwoording van vraag 7 en vraag 8 wordt veel kennis verondersteld aanwezig te zijn bij de inspecteurs.

Aan de hand van deze op- en aanmerkingen is het concept van de vuistregels aangepast. Dat heeft geleid tot de vuistregels, zoals gepresenteerd in dit rapport.

3 De Vuistregels

3.1 Uitgangspunten van de vuistregels

Een vuistregel is een gemakkelijk te leren en gemakkelijk toe te passen procedure voor een normaal gesproken complexe berekening of bepaling. De beoordeling van de vragen, waaruit de vuistregels bestaan, zijn gebonden aan de beantwoording van die vragen door de inspecteur. De vuistregels vormen een richtlijn en een hulpmiddel om te komen tot een beoordeling. Om die reden is de uitkomst van de toepassing van de vuistregels door de inspecteurs dan ook in elk afzonderlijk geval gelijk. Gezien het feit dat het gaat om een visuele controle is het verkrijgen van een 100% accuratesse bij de beoordeling nagenoeg onmogelijk.

De doelstelling van het opstellen van de vuistregels is tweeledig.

1. De vuistregels dienen handvatten te bieden aan de inspecteur, wanneer hij een grensoverschrijdend transport afvalstoffen controleert. Op basis van de vuistregels kan de inspecteur beoordelen of er sprake is van een verontreiniging, en zo ja of chapeau A of B van de EVOA van toepassing is.
2. De vuistregels dienen de afvalbranchevertegenwoordigers en het bedrijfsleven een helder en uniform kader te bieden over de wijze waarop de beoordeling van een partij afvalstoffen door een inspecteur plaatsvindt. Op basis van de vuistregels kunnen bedrijven maatregelen treffen om aan de eisen van die beoordeling te kunnen voldoen.

Uitgaande van deze doelstelling heeft de projectgroep, gehoord hebbende de branchevertegenwoordigers en bedrijven, een generiek stelsel van in de praktijk hanteerbare stappen ontwikkeld. De volgende uitgangspunten hebben ten grondslag gelegen aan de door de projectgroep ontwikkelde vuistregels:

- het hanteren van het begrip mengsel;
- het hanteren van een eenduidig begrip 'verontreiniging';
- de beperking tot verontreinigingen van groene-lijst-afvalstoffen;
- de deskundigheid van de inspecteur;
- de controle 'langs de weg'.

Ad 1) Het hanteren van het begrip mengsel

In artikel 2, lid 3 van de EVOA staat het begrip mengsel gedefinieerd als: afvalstoffen die ontstaan door opzettelijke of onopzettelijke vermenging van twee of meer verschillende afvalstoffen, voor welk mengsel geen afzonderlijke code bestaat in de bijlagen III, III B, IV en IV A. Uit deze definitie volgt dat een combinatie van groene lijst afvalstoffen een mengsel is. Dit betekent dat, indien deze combinatie niet als zodanig onder één code voorkomt op bijlage III of IIIA, voor de grensoverschrijdende overbrenging ervan een kennisgeving is vereist.

Dit standpunt heeft de toenmalige Staatssecretaris van VROM reeds verwoord in zijn brief van 25 november 2005 die hij hierover aan de Tweede Kamer heeft gestuurd. Daarin staat letterlijk vermeld: "Het Nederlandse beleid op dit punt is dat een afvalstof alleen kan worden overgebracht zonder voorafgaande kennisgeving indien de afvalstof als zodanig voorkomt op de groene lijst. Ingeval de afvalstof zelf niet genoemd staat op de groene lijst, maar haar bestanddelen wel, is een kennisgeving vereist. (...) Op grond van het bovenstaande concludeer ik dat een combinatie van op de groene lijst genoemde afvalstoffen die bestemd zijn voor nuttige toepassing, maar die zelf niet als aparte categorie op de groene lijst staat

vermeld, niet zonder kennisgeving mag worden overgebracht tenzij de afzonderlijke afvalstoffen gescheiden worden aangeboden of vervoerd.”.

Dit standpunt is bovendien volledig in lijn met het op 21 juni 2007 door het Hof van Justitie gewezen arrest in de zaak ‘Omni Metal Services’ (C-259/05, JM 2007/115). In dit arrest is onder andere bepaald dat een afvalstof die bestaat uit een duurzame combinatie van twee op de groene lijst vermelde hoofdstoffen, niet onder de groene lijst valt, tenzij die afvalstof uitdrukkelijk op de groene lijst is vermeld.

Deze redentatie is in lijn met het feit dat in de EVOA een aparte lijst, specifiek voor mengsels van groene afvalstoffen, is opgenomen in bijlage IIIA. Deze lijst is geïntroduceerd in afwijking van de geldende regel dat een mengsel onder de procedure voor de oranje lijst overgebracht dient te worden. Reden is dat alleen voor deze expliciet in bijlage IIIA genoemde combinaties van groene lijst afvalstoffen communautair overeenstemming bestaat dat zij zonder kennisgevingprocedure kunnen worden overgebracht. Op het moment van schrijven is bijlage IIIA nog niet vastgesteld en gepubliceerd.

Ad 2) het hanteren van een eenduidig begrip ‘verontreiniging’:

In de EVOA is een definitie voor een mengsel van afvalstoffen opgenomen. Er is geen definitie opgenomen voor een verontreiniging. VROM hanteert de volgende definitie voor een verontreiniging:

Een verontreiniging is een component in een afvalstof waarvan de aard en mate van aanwezigheid direct verbonden is met de herkomst (ontstaans-, gebruiks- of scheidingsproces) van die afvalstof.

Gelet op de hiervoor geformuleerde definitie van ‘verontreiniging’ is een verontreiniging een verbijzondering van een ‘mengsel’ van afvalstoffen. Als de afvalstof bestaat uit componenten afkomstig van een samengesteld materiaal dan wordt deze afvalstof als een mengsel aangemerkt.

Ad 3) De beperking tot verontreinigingen in groene-lijst-afvalstoffen

Tijdens het Algemeen Overleg Afval op 18 oktober 2007 heeft de minister van VROM toegezegd dat zij de Tweede Kamer zal informeren over de vuistregels die de VROM-Inspectie bij inherente verontreinigingen van afvalstoffen hanteert. “Bedoeld wordt een verontreiniging die verbonden moet zijn met de afvalstroom. Indien de aangetroffen verontreiniging naar de aard ervan als inherent is bestempeld wordt vervolgens beoordeeld of ook de mate waarin die verontreiniging aanwezig is, acceptabel wordt geacht. Daarbij wordt gekeken naar het proces dat het afval doorloopt”, aldus de minister ¹⁰. Gezien deze toezegging hebben de ontwikkelde vuistregels vooralsnog alleen betrekking op afvalstoffen op de groene lijst van de EVOA.

Ad 4) De deskundigheid van de inspecteur

Bij het opstellen van de vuistregels is ervoor gekozen om uit te gaan van de bestaande kennis en ervaring van de inspecteur. De ontwikkelde vuistregels leveren de inspecteur handvatten om tot een beoordeling te komen. De vuistregels zijn geen protocol, waarmee iemand met weinig tot geen ervaring een controle kan uitvoeren. De uitvoering van controles en de toepassing van de vuistregels zijn gekoppeld aan het kennisniveau dat van de inspecteurs kan worden verwacht. Gezien de voortdurende opleiding van de inspecteurs tijdens het werk, de ondersteuning van de inspecteurs vanuit de VROM-Inspectie (LMIP) en de deskundigheid die met jaren inspectiewerk is opgebouwd, is deze verwachting realistisch.

Ad 5) De controle ‘langs de weg’

De vuistregels vormen een aanvulling op de deskundigheid van de inspecteur. De inspecteur dient op basis van een korte controle van de lading en de bij het transport aanwezige documenten een uitspraak te doen over een eventueel aanwezige vreemde component in die lading. Indien er sprake is van een verontreiniging dient hij ook de consequenties van die aanwezigheid voor de verdere milieuhygiënisch verantwoorde verwerking van die lading te beoordelen. Gezien de consequenties voor de betrokken bedrijven van het (langdurig) aangehouden van een transport en de daaraan verbonden administratieve lasten, dient een controle langs de weg binnen redelijke tijd en gebruik van middelen uitgevoerd te kunnen worden.

3.2 De vuistregels

Gehoord hebbende het bedrijfsleven en aan de hand van de bovengenoemde uitgangspunten en begrippenkader heeft de projectgroep de vuistregels voor het constateren van verontreinigingen in groene-

¹⁰ TK vergaderjaar 2007-2008, 22343, nr. 180, blz.10 en 11

lijst-afvalstoffen ontwikkeld. De systematiek van de vuistregels bestaat, zoals reeds eerder aangegeven, uit een stappenplan, waarmee de volgende drie vragen kunnen worden beantwoord.

- Is er sprake van een vreemde component in de partij afvalstoffen, anders dan aangeduid in de opgegeven EVOA-code of is er sprake van een zuivere afvalstof? (stap 1 tot 2)
- Indien er een vreemde component aanwezig is, is de partij afvalstoffen dan aan te merken als een mengsel van afvalstoffen of is deze vreemde component te beschouwen als een verontreiniging? (stap 3 tot 6)
- Is deze vreemde component dan zodanig aanwezig dat de partij afvalstoffen hierdoor als een gevaarlijke afvalstof dient te worden beschouwd of zodanig dat deze een risico geeft voor de verdere milieuhygiënisch verantwoorde verwerking of toepassing van de afvalstof? (stap 7 tot 9)

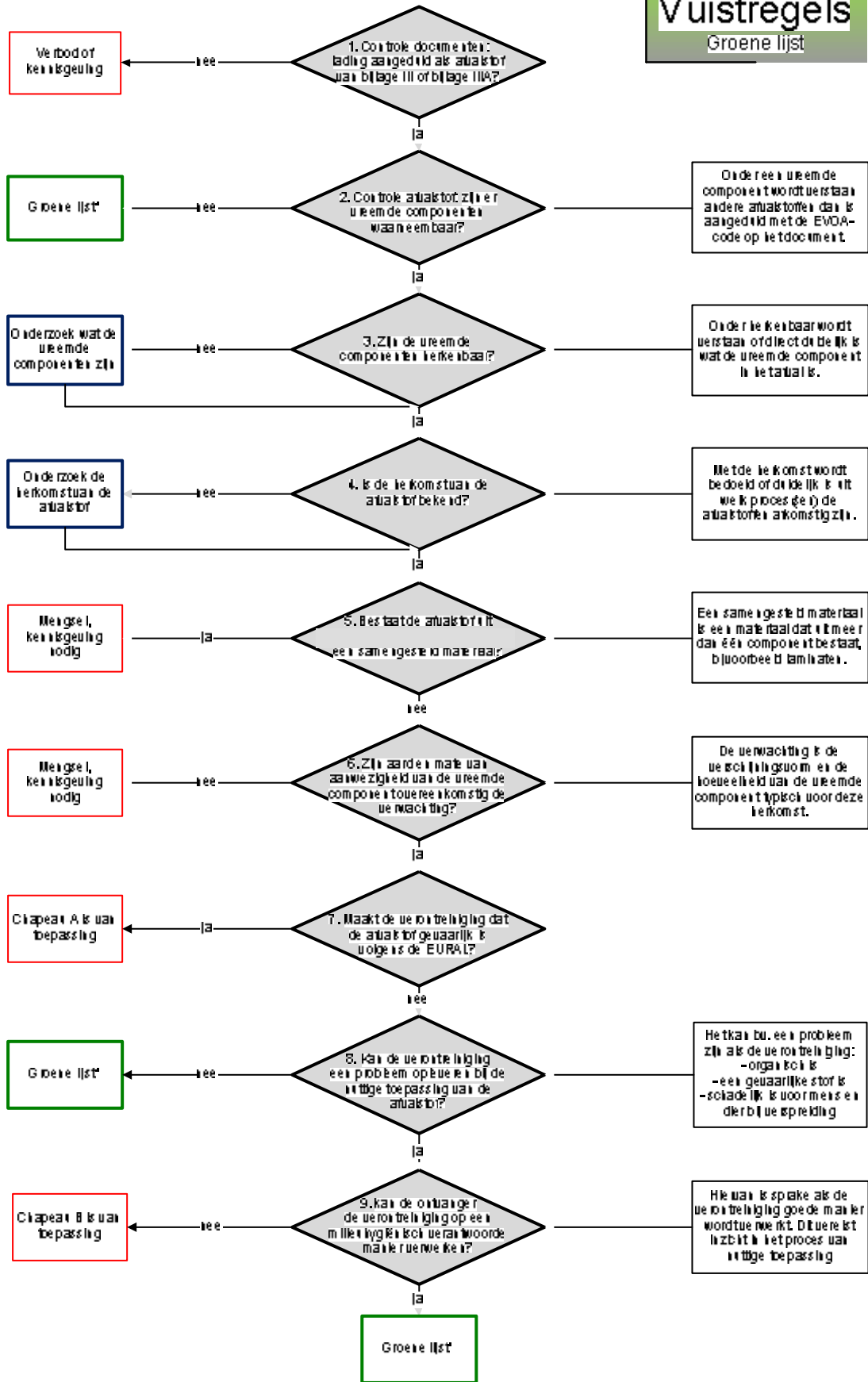
Zoals in paragraaf 1.2 is aangegeven, blijft het echter goed mogelijk dat om andere redenen een kennisgevingprocedure alsnog van toepassing wordt verklaard op een partij afvalstoffen, bijvoorbeeld bij aanwezigheid van een importverbod in het betreffende land. De uitkomst 'groen' bij het doorlopen van de vuistregels vormt dan ook niet het definitieve eindoordeel over het wel of niet van toepassing zijn van een kennisgevingprocedure op een bepaalde partij afvalstoffen.

De vuistregels zijn schematisch weergegeven in de volgende figuur. Aan de rechterzijde van de figuur is per stap een korte toelichting opgenomen. De verdere toelichting is opgenomen in paragraaf 3.3.

Vuistregels

Groene lijst

3.3 Toelichting op de vuistregels

De toelichting op de vuistregels bestaat uit twee delen. In het eerste deel wordt ingegaan op de vorm en met name op de verschillende onderdelen van de vuistregels. In het tweede deel worden de keuzestappen van de vuistregels stap voor stap toegelicht en doorlopen.

3.3.1 Toelichting op de onderdelen van de vuistregels

In de vuistregels zijn vijf verschillende onderdelen (blokken) opgenomen, die hieronder kort worden toegelicht.

Keuzestap (grijs – midden in het schema):

In deze genummerde stappen worden de door de inspecteur met ja of nee te beantwoorden vragen aangegeven.

Toelichting (wit – rechts in het schema):

In deze blokken wordt een korte toelichting gegeven op de keuzestap.

Onderzoek (blauw – links in het schema):

Wanneer de beantwoording van de vragen in de keuzestappen leidt tot het doen van verder onderzoek, dient de inspecteur nader onderzoek te doen naar de vreemde component of de herkomst van de afvalstof. Hierbij heeft de inspecteur de mogelijkheid om ruggespraak met collega-inspecteurs te plegen, nadere informatie aan te vragen bij de VROM-Inspectie, de transporteur of het bedrijf waar de lading toe behoort en/of het laten nemen van monsters voor verdere analyse in een laboratorium. Het is waarschijnlijk dat met het doen van nader onderzoek de duur van de controle langer wordt.

Groen (groen – links in en onderaan het schema):

Met deze blokken wordt aangegeven dat de opeenvolgende beantwoording van de stappen tot de conclusie leidt dat het transport als (verontreinigde) groene-lijst-afvalstof (bijlage III, IIIA of IIIB van de EVOA) zijn weg mag vervolgen. De uitkomst 'groen' bij het doorlopen van de vuistregels vormt dan ook niet het definitieve eindoordeel over het wel of niet van toepassing zijn van een kennisgevingprocedure op een bepaalde partij afvalstoffen.

Overtreding (rood – links in het schema):

Wanneer de beantwoording van de vragen in de keuzestappen leidt tot een overtreding, mag het transport als zodanig niet verder. De inspecteur concludeert aan de hand van de doorlopen keuzestappen van welke overtreding sprake is en welke consequenties daaraan verbonden zijn. In enkele gevallen is er dan sprake van een verbod op het vervoer van de lading, maar over het algemeen is de consequentie dat de lading onder kennisgeving als een oranje-lijst-afvalstof moet worden vervoerd.

3.3.2 Toelichting op het doorlopen van de keuzestappen

De controle begint met het onderzoeken van de documenten die bij het transport aanwezig moeten zijn (stap 1). Blijkt uit deze documenten dat het om een groene-lijst-afvalstof bestemd voor nuttige toepassing gaat (bijlage III of IIIA), dan is de volgende stap het controleren van de lading (stap 2). Komt deze lading geheel overeen met de omschrijving en bevat de lading geen vreemde component, dan is het transport in orde.

Is er sprake van vreemde componenten in het afval, dan is de eerste vraag of deze vreemde component direct wordt herkend of niet (stap 3). Is dat niet het geval, dan zal de aard van de vreemde component moeten worden bepaald. Eventueel kunnen de bij het transport aanwezige documenten hier inzicht in geven, maar als dat niet het geval is, dan zal nader onderzoek (inwinnen extra informatie, monsternamen, analyse) hier uitsluitsel over moeten geven.

Is de vreemde component herkend of via onderzoek bepaald, dan is de volgende vraag of de vreemde component typisch is voor de afvalstof. Daartoe zal moeten worden bepaald wat de herkomst van het afval is (stap 4). Is de afvalstof afkomstig uit één bron, dan geeft dit mogelijk al voldoende informatie. Is het echter afval dat door de verzender is samengesteld uit afval van meerdere bronnen, dan kan hier alleen een uitspraak worden gedaan als bekend is uit welke bronnen het afval afkomstig is. Alleen als het gaat om vergelijkbare bronnen kan er sprake zijn van een verontreiniging, anders is er sprake van een mengsel.

Een bijzonder mengsel van afvalstoffen is een afvalstof die bestaat uit meer dan één component terwijl die componenten afkomstig zijn van één materiaal, dat is samengesteld uit die componenten. Dat is bijvoorbeeld het geval bij de steeds meer gebruikte laminaten, waarbij het materiaal bestaat uit laagjes van verschillende materialen. Indien deze materialen als afvalstoffen, al dan niet in geshredderde vorm, worden overgebracht, dan geldt dat er per definitie sprake is van een mengsel en is de groene lijst niet van toepassing. Stap 5 voorkomt dat dergelijke materialen als één van de componenten met de andere componenten als “verontreinigen” als groen worden overgebracht.

De volgende stap is het nagaan of de aard en de mate van de vreemde component typisch zijn voor de afvalstof in relatie tot zijn ontstaansgeschiedenis. Met andere woorden of de afvalstof en de vreemde component aanwezig zijn zoals verwacht mag worden op basis van de kennis van de afvalstof, de vreemde component en de herkomst van de afvalstof (stap 6). Is dat naar oordeel van de inspecteur het geval, dan komt de vraag aan de orde of hier chapeau A of B van toepassing is. Is dat naar het oordeel van de inspecteur niet het geval, dan is er sprake van een mengsel en was een kennisgeving nodig. Mogelijke criteria hier zijn: Is de afvalstroom homogeen (dat wil zeggen is de verontreiniging gelijkmatig verdeeld over de afvalstof). Zo niet, dan is het een mengsel. Is de vreemde component eenvoudig te scheiden van de afvalstroom? Zo ja dan is het een mengsel, zo nee dan is het een verontreiniging. Mocht sprake zijn van een mengsel, dan kan zich nog het geval voordoen dat het mengsel voorkomt op bijlage IIIA. Mocht de inspecteur besluiten dat het een mengsel is, dan is het wenselijk te controleren of het mengsel niet op IIIA voorkomt. Met die conclusie kan het schema opnieuw worden doorlopen.

Na het doorlopen van de vorige stappen is duidelijk geworden dat er geen sprake is van een mengsel, maar van een verontreinigde afvalstof. De vraag die nu moet worden beantwoord is of de verontreiniging maakt, dat het chapeau van toepassing is. Daartoe wordt eerst nagegaan of de verontreiniging maakt dat de afvalstof conform de EURAL als een gevaarlijke afvalstof moet worden aangemerkt (stap 7). In dat geval is chapeau A van toepassing en is een kennisgevingprocedure aan de orde. Is de afvalstof niet gevaarlijk, dan moet worden getoetst of de beoogde nuttige toepassing van de afvalstof milieuhygiënisch verantwoord is. Om die te vraag te beantwoorden, wordt gekeken of de verontreiniging in potentie een probleem op kan leveren voor nuttige toepassing (stap 8). Hieronder worden vier indicaties gegeven waarbij dit van toepassing zou kunnen zijn:

- de verontreiniging is van organische aard;
- de verontreiniging is een gevaarlijke stof;
- de verwerking voor nuttige toepassing is potentieel schadelijk is voor mens of milieu;
- de ontvanger kan de verontreiniging mogelijk niet verwerken ¹¹.

Wanneer het vermoeden bestaat dat de verwerking mogelijk niet op milieuhygiënisch verantwoorde wijze kan plaatsvinden, moet onderzoek worden gedaan naar de details van het verwerkingsproces tot nuttige toepassing door de ontvanger (stap 9) Aan de hand van die informatie kan de inspecteur vervolgens beantwoorden of het transport in orde is of dat chapeau B van toepassing is op de lading.

Voor alle onderdelen van het schema geldt dat als de inspecteur het antwoord niet weet of kan verkrijgen uit de controle van de afvalstof en de bij het transport aanwezige documenten, hij nader onderzoek zal moeten doen. Dat nadere onderzoek kan bestaan uit het opvragen van extra informatie (bv. bij het LMIP) of onderzoek, bijvoorbeeld om door middel van monsternamen en analyse een uitspraak te kunnen doen over de aard en de samenstelling van het afval.

Indien de uitkomst van het schema “groene lijst” is, dan betekent dat nog niet dat het transport in alle gevallen in orde is. Het kan zijn dat voor de overbrenging toch een kennisgevingplicht geldt op grond van een andere bepaling, zoals bijvoorbeeld de Derde-landen-regeling.

11 Met name als de verontreiniging een negatieve economische waarde heeft is het belangrijk hier alert op te zijn.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Conclusies

- a) Met de publicatie van de in deze rapportage aangereikte vuistregels die de VROM-Inspectie gebruikt voor de bepaling van bijvoorbeeld de vervuilingsgraad of de menging van afvalstoffen, wordt voldaan aan het verzoek daartoe van de Tweede Kamer aan de minister van VROM.
- b) De vuistregels komen niet in de plaats van enige bepaling uit de EVOA, maar vormen een transparant hulpmiddel voor zowel de inspectiediensten als het bij de grensoverschrijdende overbrenging van afvalstoffen betrokken bedrijven.
- c) De nu ontwikkelde vuistregels zijn het product van samenwerking tussen branchevertegenwoordigers, marktpartijen en de VROM-Inspectie en vormen daardoor een door alle betrokken partijen gedragen product.

4.2 Aanbevelingen

De hier genoemde aanbevelingen worden opgedragen aan de VROM-Inspectie:

- o Aanbevolen wordt om de vuistregels en het gebruik daarvan periodiek te evalueren. Het initiatief daartoe dient de VROM-Inspectie te nemen.
- o Aanbevolen wordt om de vuistregels te toetsen en indien noodzakelijk aan te passen indien de inhoud van Bijlage IIIA van de EVOA bekend is en van kracht wordt.
- o Aanbevolen wordt om indien ervaringen uit de praktijk daartoe nopen, de vuistregels daaraan te toetsen en indien noodzakelijk de vuistregels in overleg met het betrokken bedrijfsleven aan te passen.
- o Aanbevolen wordt om de vuistregels te verspreiden onder de medewerkers van de betrokken inspectiedienst(en) en het relevante bedrijfsleven. Hierbij geldt nadrukkelijk de aanbeveling dat de vuistregels niet zonder uitleg en/of zonder de begeleidende tekst uit de rapportage moeten worden verspreid.

Bijlagen

Bijlage 1

Werkgroepleden
Mr. Ing. J. Koreman (SenterNovem)
Mr. M. Welschen (VROM/DJZ)
Ir. R. Van Zwieten (VROM/SAS)
Mr. G. Dohmen (VROM-I)
Ing. P. Nauts (VROM-I)
Ir. E. Christan (VROM-I)
Dhr. T. Post (VROM-I)
Dhr. P. De Boer (VROM-I)
Dhr. L. Blanker (VROM-I)

Ondersteuning
Ir. P. Hermens (MMG Advies)
Drs. R. Koopman (MMG Advies)

Bijlage 2

Geïnterviewden
Dhr. H. Koning (MRF / FNOI)
Dhr. M. van Leeuwen (VHT)
Dhr. H. Schaik (VHT)
Dhr. C. Van Pinxteren (Europe Metals)
Mr. E. Schutjes (VKR)
Dhr. De Vries (BRBS)

Ondersteuning
Ir. P. Hermens (MMG Advies)
Drs. R. Koopman (MMG Advies)

Bijlage 3:

<i>Deelnemers Workshop</i>
Dhr. H. Koning (MRF / FNOI)
Dhr. C. Van Pinxteren (Europe Metals)
Dhr. J. De Caluwé (Ciparo)
Dhr. H. Van de Nes (Roele De Vries Recycling)
Dhr. E. Schutjes (VKR)
Dhr. B. Kras (Kras Recycling)
Dhr. M. Van Leeuwen (VHT)
Dhr. G. Bekendam (Sita)
Dhr. G. Kuipers (Dusseldorp)
Dhr. A. Ansems (Baetsen Recycling)
Dhr. J. Thewissen (Shanks)
Dhr. L. Blanker (VROM-I)
Mevr. R. Van Wageningen (VROM-I)
Ir. E. Christan (VROM-I)
Ing. P. Nauts (VROM-I)
Ir. R. Van Zwieten (VROM/SAS)
Mr. Ing. J. Koreman (SenterNovem)

<i>Ondersteuning</i>
Ir. P. Hermens (MMG Advies)
Drs. R. Koopman (MMG Advies)